



Taukosaneeraus kanapunkkien varalta

Kanalan saneerauksen tulee valmistautua jo ennen kuin kanala on tyhjillään. Erän aikana kannattaa kanalan rakenteita tutkia ja selvittää missä paikoissa kanapunkkeja on eniten. Näin saneerauksen aikana voidaan nämä kohdat käsitellä erityisen huolellisesti.

Saneeraus on myös aikaa vievää ja siinä on monia työvaiheita, joten suunnittelu etukäteen helpottaa työn toteuttamista.

Saneerauksessa voidaan käyttää kanapunkin torjuntaa tehoavia kemiallisia aineita, lämpökäsittelyä tai lämpökäsittelyn ja kemiallisten aineiden yhdistelmää.

Tyhjässä kanalassa voidaan käyttää esimerkiksi deltametriiniä tai permetriiniä sisältäviä valmisteita. Varmista Tukesin ylläpitämästä [KemiDigi](#) -rekisteristä aineet, joiden käyttö on sallittua tyhjässä kanalassa. Näitä tuotteita ei saa käyttää tuotantokauden aikana eikä luomukanaloissa.

Kanala

Parhaimpaan saneeraustulokseen päästään, jos kanala käsitellään kahdesti punkkeihin tehoavalla aineella. Jos joudut saneeraamaan useamman kerran, käytä tuotetta, jonka vaikuttava aine on eri kuin edellisellä kerralla. Jos käytät samaa ainetta jatkuvasti, voivat punkit "oppia" sietämään ainetta ja se ei enää tehoa niihin. Suojaa itsesi myrkyiltä tuotteessa olevien suojaohjeiden mukaisesti.

Saneeraus

Pöly, rehu, kuivikkeet, ulosteet ja muu orgaaninen lika antavat hyvän suojan punkeille ja heikentävät torjunta-aineiden tehoa. Tämän vuoksi saneeraus tulee aloittaa kanalan perusteellisella mekaanisella puhdistuksella mahdollisimman pian kanalan tyhjennyttyä. Pinnat, raot ja halkeamat imuroidaan lopuksi huolella.

Tilojen käsittely punkkeihin tehoavalla torjunta-aineella tehdään heti puhdistuksen jälkeen mieluiten samana päivänä, kun kanat ovat lähteneet. Yritä saada aine mahdollisimman syväälle halkeamiin, rakoihin ja muihin punkkien piilopaikkoihin. Pidä lämpötila + 20° C:ssa, jotta punkit ehtivät kuoriutua ja pysyvät aktiivisina. Näin niillä on suurempi mahdollisuus joutua kontaktiin aineen kanssa. Aineen pitää siis olla tehokas kolmen vuorokauden ajan.

Punkkiaineen vaikutettua vähintään kolme vuorokautta tulee tilat pestä ja desinfioida. Painepesu kuumalla vedellä vähentää punkkien määrää. Pinnat voi desinfioida 140°C höyryllä tai tavallisilla desinfiointiaineilla. Kuumaa höyryä käytettäessä tulee varoa herkkiä muoviosia esim. nippalinjoissa. Desinfiointissa voidaan käyttää myös Neopredisan-desinfektioainetta, joka tuhoaa Saksassa tehtyjen tehokokeiden mukaan punkin munat 0,5 % liuoksena ja aikuiset 3 % liuoksena. Jotta pesu ja desinfiointi on tehokasta, tulee kaikki vaikeasti puhdistettavat osat irrottaa mahdollisuuksien mukaan.

Tilojen annetaan kuivua ja raot paikataan esim. Sikaflex-massalla tai jollain muulla sopivalla materiaalilla. Tämä vähentää punkin piilopaikkoja ja helpottaa pesuja seuraavilla kerroilla.

Viimeinen käsittely punkkeihin tehoavalla aineella tehdään muutamaa päivää ennen uusien lintujen tuloa. Tuuleta tila ennen lintujen saapumista. Häkkien jalkoihin ja muihin härkejä yhdistäviin rakenteisiin sekä seiniin ja kattoon yhteydessä oleviin tukirakenteisiin voidaan levittää öljyä tai rasvoja "jarruwyöhykkeeksi".

Myrkyllisiä yhdisteitä sisältäviä öljyjä kuten diesel- ja moottoriöljyjä ei tulisi käyttää kanalassa. Tavallista ruokaöljyä voidaan käyttää.

Lantala

Koska lantalaan on levinnyt punkkeja ja niiden munia lantahihnan mukana, tulee myös se saneerata. Lantalan käsittely onnistuu yleensä vain lämpimään vuodenaikaan, jolloin lanta voidaan ajaa pellolle ja lantala pestä. Lantala tyhjennetään ja pestään painepesurilla. Tämän jälkeen lantala tulisi käsitellä niin, että punkit ja niiden munat kuolevat.

Lantalaan voidaan ruiskuttaa samoja torjunta-aineita kuin kanalaankin tai se voidaan desinfioida Neopredisanilla. Lantala voidaan käsitellä myös sammutetulla kalkilla (kalsiumhydroksidi). Käsittelyssä tulisi käyttää rakennus- tai teollisuushienokalkkia, koska nämä nostavat pH:n 11:sta nopeasti. Näistä teollisuushienokalkki on hienojakoisempaa ja nostaa pH:n nopeammin, mutta se pölyää myös enemmän ja ärsyttää hengitysteitä. Kalkin käsittelyssä tulee aina käyttää hengityssuojaimia ja suojata iho sekä silmät pölyltä ja roiskeilta. Maanparannuskalkkia ei tulisi käyttää, koska se nostaa pH:n vain 8:aan ja tekee sen hitaasti. Tämän vuoksi se ei ole yhtä tehokas eikä sitä suositella. Kalkista kannattaa tehdä velli, joka levitetään lantalan seinille joko lastalla tai ruiskulla, esimerkiksi teollisuusmaaliruiskulla karkeaa suutinta käyttäen. Lattia voidaan käsitellä kuivalla kalkilla levittämällä sitä niin paljon lattialle, että lattia on valkoinen. Tällöin lattialla on noin 1–2 mm kerros kalkkia. Kostuta kaikki siveltävät pinnat ja levitä kalkki niihin.

Kalkkivelli:

- 10 kg sammutettua tai teollisuuskalkkia
- 20 l vettä
- Sekoitetaan ensin 1/3 vedestä kalkin kanssa tasaiseksi velliksi. Lisätään loppu vesi.
- Anna kalkkimaalin seisoa 1–3 vrk.
- 1 kg kalkkia riittää noin 10 neliömetrille.

Lähde: Eläinten terveys ETT ry

Muut tilat

Muut kanalan välittömässä läheisyydessä olevat tilat tulee imuroida ja pestä sekä desinfioida mahdollisuuksien mukaan.

Uuden tartunnan esto

Hoida tautisuojaus kuntoon ennen uusien lintujen tuloa. Rakenna sisääntuloon kaksinkertainen tautisulku, jossa kaikki vaihtavat suojavaatteet ja kengät ulkoa tultaessa, jotta punkit eivät kantaudu sisään vaatteiden mukana.

Raivaa kanalan ympäriltä kasvillisuus, joka antaa suojaa ja pesäpaikkoja linnuille ja rotille sekä hiirille. Estä lintujen ja jyrsijöiden pääsy tuotantotiloihin, koska ne kantavat kanapunkkeja. Huolehdi hiirien ja rottien torjunnasta tuotantokauden sekä taukojen aikana. Rotista verta imeneet punkit ovat lisääntymiskykyisiä.

Ilmoita nuorikkotoimittajalle sekä munapakkaamoon tehdystä saneerauksesta, jotta he toimittavat sinulle punkittomia nuorikoita ja puhtaita munakennoja. Ilmoita kyseisille tahoille myös, jos saat uuden tartunnan, jotta he voivat noudattaa varotoimenpiteitä.

Seuraa punkkitilannetta pyydysten avulla kanalassasi, jotta voit kontrolloida saneerauksesi onnistumista ja huomaat ajoissa uustartunnan ja voit ryhtyä toimenpiteisiin.